

سرمایه‌گذاران برای خرید سهام در بورس تهران باید به یک شرکت کارگزاری رسمی عضو بورس اوراق بهادار تهران مراجعه کنند. مهمترین وظیفه کارگزاران دریافت سفارش خرید و فروش از سرمایه‌گذاران و انجام معامله برای آنان است. بر اساس مقررات، انجام معامله سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس در خارج از سیستم معاملات بورس ممنوع است. بنابراین در حال حاضر در بورس اوراق بهادار تهران مسیر اصلی سرمایه‌گذاری از طریق کارگزاران است.

روشهای ارتباط سرمایه‌گذاران با شرکت‌های کارگزاری بر حسب موقعیت آنها عبارتند از:

- § مراجعه حضوری به دفاتر شرکت‌های کارگزاری و یا شعبه های آنها در نقاط مختلف کشور
- § مراجعه به سایت شرکت کارگزاری
- § سیستم پیام کوتاه شرکت‌های کارگزاری

در این قسمت نحوه خرید سهام با توجه به روش مراجعه حضوری شرح داده می‌شود. سرمایه‌گذارانی که تمایل دارند از روش اینترنتی یا از طریق ارسال پیام کوتاه در بورس سرمایه‌گذاری نمایند می‌توانند به سایت اینترنتی شرکت‌های کارگزاری مراجعه کنند.

- چگونگی خرید سهام:

همه کارگزاران موظف به انجام وظایف خود در چارچوب قوانین و مقررات موجود هستند و سرمایه‌گذار می‌تواند برای خرید اوراق بهادار کارگزار خود را با توجه به معیارهایی از قبیل انجام به موقع سفارش، دادوستد سهام با مناسبترین قیمت و ارائه خدمات جانبی کارگزار انتخاب کند. سرمایه‌گذاران در شرکت‌های کارگزاری باید اقدامات زیر را انجام دهند:

• افتتاح حساب یا دریافت کد معاملاتی

از آنجا که دادوستد اوراق بهادار با استفاده از سامانه معاملات الکترونیکی انجام می‌شود، لازم است همه خریداران و فروشندگان دارای کد منحصر به خود باشند تا کارگزار بتواند براساس آن به خرید و فروش اوراق بهادار بپردازد. بنابراین هر سرمایه‌گذاری باید یک بار اقدام به دریافت کد سهامداری نماید. کد معاملاتی، شناسه‌ای 8 کاراکتری است که براساس مشخصات و اطلاعات فردی سرمایه‌گذار - از جمله کد ملی وی - و به صورت ترکیبی از حرف و عدد تعیین می‌شود. این کد در واقع از سه حرف اول نام خانوادگی و یک عددی تصادفی پنج رقمی، تشکیل شده است. کد معاملاتی سرمایه‌گذار منحصر به فرد

است و هر سرمایه‌گذار یک کد معاملاتی دارد. دریافت کد معاملاتی از طریق کارگزار و با ارائه مدارک شناسایی (کپی شناسنامه و شماره ملی) امکان پذیر است. آن چنانکه اشاره شد دریافت کد سهامداری یکبار بصورت رایگان و حداکثر 48 ساعت توسط کارگزار صورت می‌گیرد.

• واریز وجه به حساب کارگزار

پس از آنکه کارگزار برای سرمایه‌گذار کد سهامداری ایجاد کرد سرمایه‌گذار باید وجهی را که تمایل به سرمایه‌گذاری دارد به حساب بانکی شرکت کارگزاری واریز کند.

• تکمیل فرم سفارش خرید سهام

فرآیند خرید سهام بعد از انتخاب و مراجعه به کارگزار با تکمیل فرم درخواست خرید اوراق بهادار شروع می‌شود. در این فرم اطلاعات مورد نیاز اعم از مشخصات شرکت کارگزاری، مشخصات سرمایه‌گذار و نام شرکتی که سرمایه‌گذار می‌خواهد سهام آن را خریداری کند، قید می‌شود.

پسندۀ تعالی

شرکت بورس اوراق بهادار تهران

فرم درخواست خرید اوراق بهادار

شماره شماره سفارش

نام و کد شرکت کارگزاری

تاریخ:

خواهشمنداست اوراق بهادار مربوط به شرکت های مندرج در ذیل را به:

نام شخص حقیقی / حقوقی: نام خانوادگی:

نام پدر: شماره شناسنامه / شماره ثبت: شماره سریال شناسنامه:

سال تولد / تاریخ ثبت: صادره از / محل ثبت: شماره تلفن:

نشانی:

شماره ملی (۱۰ رقمی): کد پستی (۱۰ رقمی):

کد خریدار: خریداری فرمایید.

نوع اوراق بهادار	نام شرکت ناشر	تعداد	مبلغ سرمایه گذاری	حد اکثر قیمت	تاریخ اعتبار درخواست

مبلغ: ریال ملی بیش بانکی اعداد فقره چک به شماره عهده بانک به ضمیمه
تسلیم گردد. بدینوسیله تعهد نمودم هر مبلغ کسری را بابت خرید اوراق بهادار یا کارمزد بپردازم.

ملاحظات و شرایط ویژه:

به اطلاع کلیه مشتریان می‌رسانیم که برای اولین بار سهام یکی از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را خریداری کنند می‌توانند که پس از خرید سهم توسط کارگزاری و تحویل گواهینامه موقت سهام - مشتری موظف است به عنوان (سهامدار جدید) آخرین آدرس خود را به واحد امور سهام شرکت مربوطه اعلام نماید.

محل امضای خریدار (شخص حقیقی / صاحبان امضاء مجاز شخص حقوقی):	شرکت کارگزاری:
تاریخ تکمیل:	احراز هویت خریدار و دریافت درخواست فوق مورد تأیید است و طبق آن عمل خواهد شد.
ساعت:	نام و نام خانوادگی:
دقیقه:	مهر و امضاء:
	مهر و امضاء:

این درخواست بدون امضاء و مهر خریدار و مهر و امضاء شرکت کارگزاری فاقد اعتبار است.

نسخه اول - کارگزار نسخه دوم - خریدار نسخه سوم - بانکی

فرم درخواست خرید از شش قسمت زیر تشکیل شده است:

1 - مشخصات کارگزار و تاریخ درخواست

در این قسمت باید نام و کد شرکت کارگزاری و تاریخ تکمیل فرم درخواست خرید درج شود. درج نام شرکت کارگزاری برای مراجعات بعدی سرمایه‌گذار به کارگزار به منظور دریافت اعلامیه خرید و مدارک دیگر مفید است. درج تاریخ نیز برای پیگیری رعایت نوبت در وارد کردن سفارش به سیستم معاملات، الزامی است.

2 - مشخصات سرمایه‌گذار

در این قسمت سرمایه‌گذار باید مشخصات کامل خویش را درج نماید. از آنجا که این مشخصات و اطلاعات مندرج در این قسمت مبنای تعیین کد معاملاتی سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد، صحیح و کامل بودن آن از اهمیت خاصی برخوردار است. در صورتی که مغایرتی بین اطلاعات مندرج در فرم درخواست خرید و گواهی‌نامه‌های سهام با مدارک سهامدار وجود داشته باشد، وی در زمان فروش سهام خود با مشکل مواجه خواهد شد. همچنین در صورتی که سرمایه‌گذار در درج شماره ملی خود - که اکنون از اطلاعات ضروری برای اعطای کد به مشتری محسوب می‌شود - اشتباه کند، تعیین کد برای سرمایه‌گذار با تأخیر قابل توجهی مواجه می‌شود و ممکن است سرمایه‌گذار متضرر گردد.

3 - مشخصات سرمایه‌گذاری

در این قسمت سرمایه‌گذار باید مشخص کند که قصد سرمایه‌گذاری بر روی سهام یا حق تقدم چه شرکتی، به چه میزان و با چه قیمتی را دارد. در مورد انتخاب حق تقدم یا سهم شرکت و میزان سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذار باید از قبل تصمیم‌گیری کند. در مورد قیمت و نحوه درج آن، او می‌تواند به یکی از روش‌های زیر عمل کند:

۷ درخواست خرید به قیمت بازار

در این نوع درخواست سرمایه‌گذار قیمت سهمی را که قصد خرید آن را دارد، در فرم درخواست تعیین نمی‌کند و در ستون "حداکثر قیمت" عبارت قیمت روز یا قیمت بازار را قید می‌کند. در این صورت کارگزار با بررسی قیمت‌های پیشنهادی برای فروش سهم مورد نظر در سامانه معاملات، سهم را با

مناسب‌ترین قیمت (پایین‌ترین قیمت پیشنهاد شده از طرف فروشنده) برای سرمایه‌گذار خریداری می‌کند.

۷ درخواست خرید به قیمت معین

سرمایه‌گذار می‌تواند براساس تجزیه و تحلیل‌ها و اطلاعاتی که درباره سهم موردنظر خود دارد، قیمت مطلوب خود را تعیین و در ستون "حداکثر قیمت" درج کند. در این صورت کارگزار درخواست سرمایه‌گذار را با قیمت تعیین شده وارد سامانه معاملات می‌کند و در صورت وجود سفارش فروش با همان قیمت برای سرمایه‌گذار خرید خواهد کرد.

۷ درخواست خرید محدود (با سقف قیمت)

در این حالت سرمایه‌گذار در ستون "حداکثر قیمت" مبلغی را به عنوان سقف قیمت تعیین می‌کند و به کارگزار اجازه می‌دهد حداکثر تا سقف تعیین شده برایش سهم خریداری کند.

4 – نحوه پرداخت

در این قسمت از فرم درخواست خرید، مبلغ سرمایه‌گذاری و نحوه پرداخت آن به کارگزار مشخص می‌شود. در صورتی که مبلغ سرمایه‌گذاری به حساب جاری کارگزار واریز شده باشد شماره فیش و چنانچه مبلغ مزبور به وسیله چک پرداخت شود، شماره چک باید در محل تعیین شده درج شود.

5 – ملاحظات و توضیحات ویژه

این قسمت برای مواردی در نظر گرفته شده است که سرمایه‌گذار قصد ارائه توضیحاتی بیشتر از اطلاعات مندرج در فرم را برای کارگزار دارد.

6 – تأیید درخواست

پس از تکمیل شدن قسمت‌های اشاره شده، سرمایه‌گذار و کارگزار محل‌های تعیین شده را در این قسمت امضا می‌کنند و بدین ترتیب درخواست خرید قطعی می‌شود. پس از تکمیل و قطعی شدن درخواست خرید، نسخه اول آن به منظور انجام سفارش نزد شرکت کارگزاری باقی می‌ماند و نسخه دوم آن به مشتری تحویل داده می‌شود. ذکر ساعت و دقیقه ارائه درخواست نیز ضروری است.

- اقدامات کارگزاران پس از دریافت سفارشات خرید سرمایه گذاری:

• ورود سفارش به سامانه معاملاتی:

پس از دریافت سفارش خرید از مشتریان، کارگزار سفارش‌های دریافتی را با حفظ نوبت وارد سامانه معاملات می‌کند. اولویت‌بندی درخواست‌ها در صف تقاضای خرید سهام ابتدا براساس قیمت‌های پیشنهادی خرید صورت می‌گیرد و از بالاترین تا پایین‌ترین قیمت اولویت‌بندی می‌شوند. به عبارت دیگر در صف تقاضای خرید سهام، اولویت با سفارش‌هایی است که قیمت پیشنهادی بالاتری دارند. در صورتی که قیمت‌های پیشنهادی خرید در دو یا چند سفارش یکسان باشند صف تقاضا براساس زمان ورود سفارش خرید به سامانه معاملات اولویت‌بندی می‌شود و سفارشی که زودتر از دیگر سفارش‌ها وارد سامانه معاملات شده باشد از اولویت برخوردار است. برای نمونه صف خرید سهام الف به صورت زیر است:

صف سفارش خرید سهام الف

تعداد سفارش	تعداد سهام	قیمت خرید (ریال)
1	10000	2452
1	8000	2450
1	2000	2449
2	12000	2440

بر اساس صف خرید، خریدارانی که بخواهند سهام مورد نظر خود را زودتر بخرند باید قیمت خود را بالاتر ببرند تا در اولویت قرار گیرند، از این رو یک رقابت بین خریداران در افزایش قیمت وجود دارد.

• انجام معامله:

در سامانه معاملات صف تقاضای خرید یا سفارش‌های خرید در مقابل صف عرضه یا سفارش‌های فروش قرار می‌گیرد، در صورتی که قیمت پیشنهادی خرید و قیمت پیشنهادی فروش برابر شوند معامله به‌طور خودکار توسط سیستم رایانه‌ای انجام می‌شود و سفارش‌های انجام شده از صف عرضه و تقاضا حذف می‌شوند. برای اطلاع بیشتر به بخش ساز و کار معامله مراجعه شود.

کارگزار باید یک روز پس از انجام معامله اعلامیه خرید که نوعی رسید انجام معامله است به سرمایه‌گذار بدهد. اعلامیه سند رسمی نیست و در آن تنها اطلاعاتی نظیر تعداد سهام خریداری شده و میزان سرمایه‌گذاری به همراه کارمزدهای کسر شده آورده شده است.

بسمه تعالی

سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران
 تاریخ: ۸۵/۰۱/۲۹
 اعلامیه خرید و فروش - تابلو اصلی
 شماره: AP=۸۸۳۸۱

نماد شرکت: ***
 بدینوسیله تأیید می‌نماید که سهام منسوخ ذیل در این تاریخ بوسیله اعضاء کنگه‌گذار زیر در حقه رسمی بورس اوراق بهادار تهران معامله شده است.

کد خریدار: *** نام خریدار: ***
 شماره شناسنامه: ۳۳۰ صادره: *** نام پدر: ... شماره: ...

نام شرکت	تعداد	نرخ اریال	جمع کل معامله (ریال)
کد شرکت: *** نام شرکت: ***	۵,۰۰۰	۲,۰۵۲	۱۰,۲۶۰,۰۰۰
۰۴ درصد کارمزد ۰۱۵ درصد تسهیلات جمع کل پرداختی			۴۱,۰۰۰ ۱۵,۳۹۰ ۱۰,۳۱۶,۳۹۰

کد کارگزار خریدار: ***
 مهر و امضاء:

همچنین یک روز بعد از انجام معامله سرمایه‌گذاران می‌توانند به شرکت کارگزاری مراجعه و **گواهی نقل و انتقال و سپرده سهم خود را دریافت کنند**. این گواهی در حکم سند سهام خریداری شده است.

بسمه تعالی

شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام)
شماره

« گواهینامه نقل و انتقال و سپرده سهام »

گواهی می‌شود دارایی سهام و سهام سپرده شده شرکت

به ارزش اسمی هر سهم ریال و یا سرمایه

خانم / آقای

و محل صدور / ثبت

به شماره شناسنامه / ثبت

در پایان روز

به شرح زیر به نایب شرکت

سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام) رسیده است:

دارایی سهام

تعداد سهام سپرده شده و قابل معامله

امضای اتاق پایابای

تذکر: کلیه گواهینامه های صادر شده در تاریخهای گذشته از درجه اعتبار ساقط است.

کد سهامدار

کد شرکت

کارگزار خریدار

کارگزار فروشنده

- نمودار گرافیکی خرید سهام :

(1)

در کارگزاری

- 1- مراجعه متقاضی خرید سهام به کارگزار.
- 2- تکمیل برگ سفارش خرید.
- 3- واریز وجه به حساب کارگزار و ارائه یک نسخه فتوکپی شناسنامه.
- 4- ثبت مشخصات خریدار در سامانه‌ی فعالیت به منظور تعیین کد معاملاتی وی توسط کارگزار.

(2)

در شرکت خدمات بورس

- 1- ارسال مشخصات خریدار به ثبت احوال توسط شرکت خدمات بورس به منظور تأیید کد ملی خریدار.
- 2- دریافت مشخصات تأیید شده از ثبت احوال و تعیین کد معاملاتی خریدار در سیستم توسط شرکت خدمات بورس و اعلام به کارگزار.

(3)

سامانه معاملات

- 1- ورود سفارش خرید به رایانه توسط کارگزار با حفظ نوبت و سایر شرایط.
- 2- انجام معامله توسط رایانه و افزایش دارایی سهام خریدار به میزان حجم معامله.

(4)

تسویه وجوه

- 1- تسویه وجوه و پرداخت وجه حاصل از خرید سهام به حساب کارگزار فروشنده.

(5)

تسویه اوراق و پایان معاملات

- 1- تحویل گواهی نامه‌ی مانده‌ی سهام معامله نشده برای فروشنده توسط کارگزار فروشنده.

